

20.322

Foll. 20.322

PONTIFICIAE THESES

QUAS

UT FRUCTUS PALAESTRAE LITTERARIAE

EXCURRENTIS ANNI,

PUBLICAE OFFERT CONCERTATIONI

D. ILDEPHONSUS DIAZ DE AREDONDO,

JURIS CIVILIS BACHALAUREUS;

CUI PRAEERIT

D. ANTONIUS EGIDIO ET CECILIA,

Can. Juris D.^r & ejusdem in Regia ac Pontificia litteraria
Orcelensi Universitate Cathedricus Regens, Fori utriusque
Advocatus, olimque ipsius Collegii-Seminarii Alum-
nus candida numerali Toga con-
decoratus.

*Locum pro disceptandis parabit generale ejusdem Univer-
sitis Theatrum.*

DIE 7^a MENSIS Junii ANNI M.DCC.LXXXI. *a*
Hora 8^a mat. et h. vesp.

MURCIAE:

Apud VIDUAM PHILIPPI TERUEL Typographam:
Via Lintearia.

BOONVILLE, MISSOURI

1875

UT FRUCTUS PALAESTRAE LITTEARUM

ENCURRERIS AMEN

PUBLICUM OFFICIUM CONCERNENTI

D. ILLINOISUS DE M. DE AMERICO

JURIS CIPRIUS MACHALANUS

CONPARUERIT

D. ANTONIUS ERIDIO HI CECILIA

Com. Jura D. & eadem in Regia ac Pontificia Universitate
Omnium Universitatum Germanicarum Regens, P. M. Viri
Advocatus, olimque ipse Collegii Seminarii Alum-
nus candida humani Logi con-
decoratus.

Locum pro his planis partibus generale ejusdem Univers-

ALMA MATER MENSIS JANUARI MDCCCLXXII

ALMA MATER MENSIS JANUARI MDCCCLXXII
ALMA MATER MENSIS JANUARI MDCCCLXXII

DIU noctuque saepe mihi cogitanti primum hoc mearum vigiliarum Canonicum Opus omnium oculis conspiciendum Typis tradere atque defendere, cuinamve dicari haesitantem: Nominis Tui memoria semper augustissimi vehementer impulit, ut hunc sub Tua protectione timorem excutere valerem. Meam imperitiam considerans, Opellae humilitatem cernens, ac Juris Pontificii dignitatem agnoscens, excrevit vel maximè terror: At Tuo quod omnes veneramur nomine, talem praeseferet authoritatem, ut loco nullo derelicto invidiae, ipsissimam comprimet Tui Praesidii gloria, tum nulli secunda, tum omnium creaturarum excellentia major, sola minor Creatore. Nec poteram omnem omnino metum non pellere, Carmeli Sacri sub umbra constitutus: Si

au-

auxilium consecuturi, levare cogimur oculos in Montem: Quam auxiliorum copiam abs dubio nanciscemur animi nostri oculos ad Carmeliparam levantes Mariam, verum pietatis, verum sanctae spei, verumque consolationis montem? Quis nescit sancti Carmeli montis resonare cacumina non uno, aliove in loco, sed cuncto in orbe, & ubique terrarum? Nomine resonante Mariae; laetantur Caelites, tremunt inferi; coruscant sydera, & illam omnia manus Dei opera Coeli, telluris, Angelorum, hominumque Reginam proferrunt, anuntiant, conclamant; nec est qui à calore suae beneficentiae se abscondat. Ecquid? Nonne mei omnisque meae gentis Carmelipara pulcherrima Virgo, Tutela pervigil, segura Protectrix, diligensque Patrona? Apage igitur absanto invidi; hac ego ductrice, Quid moror? Cur mihi met non gratulor, meoque labori succenseo? Restat solummodo, Amantissima Mater, ut à Te supplex efflagitem, ne opus huiusmodi Tuo dicatum Numini, contemni patiaris; illudque sub Tuo alarum patrocinio accipias: ut quod mihi omen felicissimum sum libenter pollicitus, omnes me citra controversiam adeptum fuisse cognoscant. Utinam! quod confidit assequatur Tuus humillimus servus Tuique addictissimus

Ildephonsus Diaz de Aredondo,

CON-

CONCLUSIONES AD JUS CANONICUM
spectantes.

- I. **J**US Canonicum, quod ab optimae notae Doctoribus, Theologiae practicae, aut reetricis nuncupatur Doctrina; Nos in praesentiarum describimus: Positivum jus, quod ex Scripturis Divinis, exque regulis priscorum Patrum de rebus ad Dei cultum ac Religionem pertinentibus, à Pontificibus Ecclesiae Catholicae traditum, constitutum fuit vel approbatum ad rectam fidei, ac morum inter Christianos constitutionem.
- II. Gratianaea Decretorum Collectio caeteris anteriori tempore in lucem editis, absdubio anteponenda venit.
- III. Gravissimas ob causas Gratianus S. Benedicti Monachus, qui novum Ecclesiasticorum Decretorum corpus miro adornavit ordine; Magister in Juris Pontificii Scolis per eminentiam vocatur.
- IV. Tanti nihilominus habenda non est autoritas Gratianaeae Collectionis, ut Legis vim sortiatur atque vigorem.
- V. Hinc mendis, naevisque quamplurimis Gratianaeam scaterere Collectionem per S. Antoninum Florentinum Archiepiscopum, & per Illustrissimum Antonium Augustinum item Archiepiscopum Tarraconensem per quam compertum est.
- VI. Ante tempora Summi Pontificis Gregorii hujus nominis noni plurimas Praedecessorum Epistolas & spansas, & voluminibus collectas per Canonistarum manus cursitasse, defendimus.
- VII. Laudatus tamen Summus Pontifex ministerio & ope sui tunc temporis unici Auditoris, & Capellani Divi Raymundi Pennafortensis ordine fuerunt concinnatae; ex eisque corpus, quod modo Decretalium vocamus, coaluisse tuemur.
- VIII. Corpus hoc Decretalium, quin his ex fontibus rectè qua fruitur methodo tradidit Divus Raymundus, & ex Divinae Scripturae locis, & ex Apostolorum Canonibus, & ex Romanorum Pontificum Constitutionibus, & ex Conciliorum Sanctionibus, & denique ex Patrum aliorumque Aucthorum operibus, non dubitamus.
- IX. Decretalium non Decretorum dicimus Collectionem, eo quod majorem longè numerum illarum tali in volumine pernoscamus, comprehensum.
- X. Seriem ac methodum, quas in talis operis conditione servasse videtur S. Raymundus, simillimae certè sunt ordini ab Imperatore Justiniano, in Imperialium Institutionum collectione, habito.
- XI. De sexto Decretalium, Clementinis, Joannis XXII. Extravagantibus, & Communibus; deque harum Authoribus dicam, si fuero interrogatus.
- XII. Laudata Decretalium Collectio Pontificiam obtinet in Scolis Canonistarum Autoritatem.
- XIII. Principum Constitutiones praeterita communiter negotia non respiciunt; sed futurorum moderatio proprium est illarum obiectum.

XIV. Sustine SS. Pontificum prima Rescripta , etsi alia insuper impetrentur ; dummodo illorum expressa facta non fuerit mentio.

XV. Eae consuetudines , quae Divino , naturalive juri obsint , servari haudquaquam debent , nec Legis Pontificiae fruentur auctoritate.

XVI. Episcopus unius Ecclesiae alii praefici non potest Electione ; sed Postulatione , optimè non prohibetur.

XVII. Ad Summi Pontificatus eximiam Dignitatem evehi non potest , qui per duas Cardinalium partes non fuerit electus.

XVIII. Qui tamen tali summâ Ecclesiae Dignitate fuerit sufultus ; Episcopos de una Ecclesia ad aliam valet dubio procul transferre ; non autem hi per se , aut per Patriarchas.

XIX. Hi ad alias Ecclesias si transferantur , Pallio actualis , & praeteritae Sponsae induti debent sepeliri.

XX. At Episcopi suae Dioeceseos Ecclesiae nexui asciti ; propria auctoritate , aut senectutis , aut insufficientiae praetextu haud sunt competes Episcopatum deserere.

XXI. Quamvis semestri praeterito Beneficiorum institutio , collatiove facta ab eò ad quem attinebat summo juris rigore sit irrita ; tamen sustinenda est ex juris aequitate.

XXII. Sacri Ordines quatuor solum temporibus , & Sabbatis Sancto , Hebdomadaeque Passionis ; minores tamen Dominicis quibusvis diebus , conferuntur.

XXIII. Si ignorantia justa ab Episcopo excommunicato Sacros aliqui Ordines receperunt ; per Episcopum proprium poterunt dispensatione donari.

XXIV. Filii illegitimi proprii hac in re Superioris dispensatione absente ; ad Ecclesiasticam Dignitatem non evehuntur.

XXV. Praestandis ratiociniis obstrictus , nisi ratione reddita , munereque deposito , evehi non debet ad Sacros Ordines.

XXVI. Qui Bigami fuerint reapse , Sacris Ordinibus impotes sunt insigniri ; nec pro illorum receptione dispensationem facili assequuntur negotio.

XXVII. Proprio Episcopo aut reluctantante , aut inscio Clerici Beneficia , & Ordines consequi non possent ex alienae Dioeceseos Praesulibus.

XXVIII. Vicariam multiplicem , aut unam cum Beneficio curam animarum habentem , nullus Clericorum insimul obtinebit.

XXIX. Judex Principis delegatus negotium sibi commissum , aliis subdelegare minimè vetatur ; etsi secus eveniat in caeteris delegatis.

XXX. Personae spectatae substantia , cum causa committitur , illa pereunte , negotium expirasse creditur ; non vero ejusdem inspectâ Dignitate.

XXXI. Etsi collatio Beneficiorum ad Patronos attineat Ecclesiasticos , vacantia tamen in Provincia Legatorum à latere , ab iis legitime conferuntur.

XXXII. Monachi vagantes citra propria Claustra , à Praelatis propriis revocandi sunt ; at iis negligentibus , illorum Dioeceseos Episcopus ad propria retrahet Monasteria.

XXXIII. Episcopis Summo Pontifice rescribente , ut sui Episcopatus corrigant Ecclesiasticos ; facultas data non noscitur jurisdictione exercendae super exemptos.

XXXIV. Cum Pupilli aliaeve personae miserabiles debito caruerint tutamine , sive patrocinio ; debent à Judice de Adbocatis pro illorum defensione , illico providere.

Pac-

XXXV. Pacta , quae pro Beneficiis , rebusque obtinendis spiritualibus celebrantur ; nullius sunt omnino roboris , atque momenti.

XXXVI. Similiter Transactio minimè est admittenda super laudatis rebus , eisdem annexis , nec super matrimonialibus.

XXXVII. Si certos dempseris casus , Clerici & in Sacris , & in Minoribus Ordinibus constituti ; postulandi munere exsequi prohibentur.

XXXVIII. Procuratores , qui dominicis mandatis judicialem causam fuere prosecuti ; ab eis expensas in Lite factas repetent jure optimo.

XXXIX. Qui metu mortis fuerunt Monasterium ingressi , illud valent deserere liberrimè , Professione insuper non secutâ.

XL. Ecclesia in contractibus , ex quibus laesionem experiuntur , jure Minoris nanciscitur restitutionem.

XLI. Arbitrorum unius aut plurium mors , si evenerit , adeo compromissum credimus spirasse , ut ad decedentium haeredes non transeat negotii hujusce decisio.

XLII. Qui confessi sunt crimina , aut de illorum fuerint convicti perpetratione , puniendi sunt poenis per jura stabilitis.

XLIII. Si Actor egerit actione reali contra non possidentem ; absolvendus est Reus , quocum Lis haecine promotâ fuerit.

XLIV. Ratione rei sitae , cujus intenditur aut proprietâs , aut possessio ; sortitur suum fôrum , qui in ejusdem sit possessione.

XLV. Legitimè citatus debet coram citante Magistratu causam judicialem prosequi ; nihil obstante privilegio desuper adepto.

XLVI. Ut ambiguitas litem contestandi ergo penitus evellatur ; suum Actor libellum litteris exaratum porriget.

XLVII. Judex conventionis competens est reconventioni , in eodem Judiciorum genere , utramque causam terminaturus.

XLVIII. Contestatio communiter fieri debet per petitionem in jure propositam aut negantem , aut annuentem Actoris intentioni.

XLIX. Non contestatâ lite circa rem controverti deductam , nec sunt super eadem recipiendi testes , nec sententia proferri valet definitiva.

L. A Judice aut nimis breves , aut longas nimis in judicio dante Dilationes ; quàm optimè poterit adpellari.

LI. In Feriis ad Dei honorem statutis , silere debet judiciorum strepitus (& adhuc partibus exigentibus) ni necessitas , pietatisve causa aliud exigat.

LII. Reo contra Actorem de spoliatione in vim actionis itidem opponente ; utraque causa insimul peragetur , & spoliatione probatâ suum restitutio sortietur effectum.

LIII. Haereditatem petenti exceptione illegitimitatis oppositâ , illa prius discutitur , quàm principalis causa à Judice definiatur.

LIV. Petitorium & possessorium judicium , quin possint cumulari non ambigitur ; & tunc temporis eâdem sententiâ finietur utrumque.

LV. Per vim spoliatus ante omnia restituendus venit , quacumque exceptione aut dominii , aut proprietatis sopitâ.

LVI. Pendente Lite super Matrimonio , privari non debet conjux jure sibi in alterum competente.

LVII. Nec Lis quidem dum vertitur , res litigiosa patietur alienationem : & si nihilominus vendatur , retractus remedio prorsus impedito ; alia aestimationis comparis in illius locum substitui , necessum est.

Li-

LVIII. Litium decisiones juribus tempore deductionis vigentibus, non privilegiis postmodum impetratis, debent esse conformes.

LIX. Si frugum, tellurisque, eas producentis pendente iudicio, justè timeatur sive damnum, sive dissipatio, utraque sunt sequestro tradendae.

LX. Confessio per Oeconomum Ecclesiae facta isti noscitur est, ni re integrâ de errore quocum effecta fuit, doceatur.

LXI. Reus in iudicio conventus edere non compellitur Actori instrumenta, quae propriae defensionis instructionem continent.

LXII. In iudiciis duplicibus quilibet litigantium probandi munere obstringitur; obtinebit tamen, qui plenius, & abundantius id ipsum adimpleverit.

LXIII. Si natorum Parentes illos saepenumero filios nominaverint; pro illorum standum est Legitimitate, quin obsit posterior denominationis negatio.

LXIV. Acta litis ordinataria unius iudicii definitivè perfecti fidem facere non prohibentur, si debito modo in aliâ producantur Lite.

LXV. Testibus pro veritate dicendâ pretium à neutro collitigantium erogandum, aut concedendum est.

LXVI. Receptiones testium, quae irrequisitâ parte, cujus intersit, producantur, fidem secundum se in iudicio non pariunt.

LXVII. Si de consanguinitate pro separandis conjugibus in iudicio peragatur, eorum consanguinei testes legitimi omnino sunt.

LXVIII. Duo, ut minimum, Testes deponere debent circa eandem rem ad ordinariam causarum decisionem obtinendam.

LXIX. Renuentes producere testimonium timore, odiove affecti, aut gratiâ collusi; deponere compellendi sunt officio Iudicis accedente.

LXX. Cum Scripturae multiplices contrariae ab eodem litiganti coram Magistratibus producantur; legitimam fidem neutrae promerentur.

LXXI. Spectatâ aliquoties Praesumptione violentâ solent Iudices sententiam proferre definitivam pro criminum punitione.

LXXII. Juridicâ districtione compelli potest Creditor ad iuramenti relaxationem, cujus adimpletio grave praejudicium, aut turpitudinem continet.

LXXIII. Clerici, qui pejeraverint, quo fruuntur privandi sunt Beneficio Ecclesiastico per Iudicem competentem.

LXXIV. Excommunicatus, ut reus comparens in iudicio; & excipere, & adpellare minimè prohibetur, eaque agere quae propriae sint defensionis.

LXXV. Parochus quadraginta annis praescribit Jus quartae, aut mortuorum contra Praelatum proprium; sicuti una contra aliam Ecclesiam.

LXXVI. A sententiâ contra jura prolatâ, adpellationem, opus non est, interponere propriâ nullitate cadente.

LXXVII. Sententiae definitivae in causis latae matrimonialibus; numquam in rem iudicatam transeunt.

LXXVIII. Res inter alios acta, nequit aliis nocere, ipsisque parere detrimentum debet inter quos prollata fuerit.

LXXIX. Omnia, quae legitimâ adpellatione interpositâ, à Iudice peraguntur, debent, ut attentata, elidi revocatione.

LXXX. Nec admittitur Adpellatio nisi à definitivâ sententiâ, aut ab interlocutoria vim definitivae tenente.

LXXXI. Super re per Principem legitime confirmatâ , nequit Inferior judicialem aperire notionem litemve.

LXXXII. Honestatem dedecet Clericorum arma vel offensiva deferre , adhuc iter faciendi causâ , aliove consimili fine.

LXXXIII. Immò & à fluxis vestibus , habitu inhonesto , & ornatu nimio debent sese Clerici abstinere.

LXXXIV. Nec Mulieres secum in eadem retinebunt habitatione, etsi consanguinitatis vinculo sibi copulatas , stante incontinentiae periculo.

LXXXV. Aut Clericali Tonsurâ , aut minoribus Ordinibus donati, Matrimonii celebrandi sunt compotes ; minimè majoribus insigniti.

LXXXVI. Absens Plebanus à propriae Paroeciae residentiâ , ipsius privatur Officio & Beneficio ; Parochia denuo providenda Pastore.

LXXXVII. Ecclesia Ministrorum destituta concursu , absentia privilegiati obstrîngi residentiae debent vel subtractione proventuum.

LXXXVIII. Adeo Titulus necessarius est ordinandis , ut qui eo deficiente sacros Ordines fuerint consecuti , debent percipere alimoniam ab Ordinatore , ac hujus successoribus , quousque Beneficio fruantur.

LXXXIX. Qui studiorum causâ Ecclesiae non adfuerit , in qua obtinet Beneficium , fructus percipiet grossos , non item distributiones, quas dicimus quotidianas.

XC. Ecclesiarum Praelatis aut aegrotantibus , aut justa alia causa impeditis Coadjutor dandus est , in Ecclesia ministraturus.

XCI. Major Monialium numerus institui non potest , ut profiteantur , quàm quae commodè sustineri valeat , ex Monasterii fructibus , atque proventibus.

XCII. Prius debet verificari Beneficiorum vacatio , quàm eorundem institutio ; immò & quàm promissio.

XCIII. Sede Episcopali vacante omnia potest Capitulum absdubio Beneficia conferre , quae necessariae dicuntur collationis.

XCIV. Episcopus sine Capituli consensu item & subscriptione Ecclesiae res nequaquam valet alienare.

XCV. Pariter abs consensu Capituli ad hoc simul & ad Praelatum praesentatione spectante ; praesentatos non potest instituere.

XCVI. Minore Collegii parte , sive Capituli rationabiliter contradicente , quod à majori fit nullius roboris habendum est , atque firmitatis.

XCVII. Hinc Ecclesiarum praedia locari , conducive non possunt ad longum temporis spatium ; quod quantum sit , rogatus.

XCVIII. Si rem accipis commodatam , ad omnium culparum cogis praestationem ; non autem ad casus fortuitos & majores sint , & communes.

XCIX. Depositarius pro rei depositae redditione conventus , haud liberabitur compensatione excipiens.

C. Emptionis contractus in quo enormis emergerit laesio nullus certè non est ; etsi remedium suboriatur vel ad rescissionem , vel ad supplementum.

CI. Non semper Venditor suberit evictioni ; uti denuntiatione omisâ , aut iniquè judicato , aut tempore sententiae stante contumaciâ.

CII. Sterilitate agros , frugesque invadente , pro ratâ remittenda est pensio Colonorum.

CIII. Cadet à jure Emphyteuta , si per biennium cessaverit à solutione Canonis , aut irrequisito Domino meliorationes vendiderit.

- CIV. Qui Beneficia absque Praelati auctoritate permutant, ipsorum perferent privationem, amissionemque.
- CV. Licet Praelatis res jam infeudatas, finito feudo, infeudare iterum ex justa causa; ut ut non infeudare, jurassent.
- CVI. Quae res Divino cultui dicatae dignoscantur, pignoris dationi resistunt, si graves necessitatis casus non emergant.
- CVII. Uxoratae Mulieres pro Dotium consecutione tacitae hypotecae fruuntur praelatione, atque privilegio.
- CVIII. Quos fructus ex re perceperis pignorata in sortem debiti principalis imputare compelleris, usurarii nota non inurendus.
- CIX. Clericus obaeratus suum fidejussorem ab hoc munere indemnem reddere tenetur, vel per assignationem proprii Beneficii fructuum.
- CX. Ecclesiae successor soluturus est ea debita, quae propter illius utilitatem suus contraxerit Praedecessor.
- CXI. At Praelatorum nullus debet pro alienis debitis extinguendis proprias subdere Ecclesias, aut obligare creditoribus.
- CXII. Donatio ingratitude causa stante potest revocari ipsius Donantis instantia; non autem ejus haerede petente.
- CXIII. Episcopus ultima celebrare Elogia non potest de rebus propriae Ecclesiae intuitu quaesitis; de patrimonialibus, utique.
- CXIV. Qui vitam Monasticam aut Regularem profitentur, Testamentum condere nequibunt, nec codicillari.
- CXV. Unicuique libertas suppetit eligere Sepulturam; at vita functus, electione non facta, in majorum sepulcro sepeliendus est.
- CXVI. Omnes omnino Parochiani de praediis propriis Decimasolvere tenentur divini cultus Ministris quibus sunt designatae.
- CXVII. Novitius, qui sua sponte sese ingerit actibus Professorum, exinde Professus censendus est, ac si expresse solemniter vota.
- CXVIII. Qui adversa valetudine captus, etsi de salute desperans Professionem in aliqua emitterit Religione; in eadem cogitur permanere.
- CXIX. Religiosi qui sanctioris vitae peragenda causa ad strictiorem Religionem convolare cupiunt, sinendi sunt sui Praelati legitime petita licentia.
- CXX. Vir Religionem ingredi prohibetur propria Uxore renuente; immo eidem inhibetur ingressus Muliere consentiente, nisi haec, si juvenis, ad Religionem convertatur, & si senex, castitatem promittat servatura.
- CXXI. At si nondum consummatum fuerit Matrimonium, Conjux liberrime, etsi alter dissentiat, Religionem poterit introire.
- CXXII. Vota eleemosynis redimuntur, vel in aliud opus, si superioris intercedat auctoritas, commutationem accipiunt.
- CXXIII. Votum simplex propria emittentis voluntate commutari potest in solemne Religionis votum.
- CXXIV. Monachus, si ex hac vita migraverit aliquid peculiare ut proprietarius possidens, Ecclesiastica privandus est sepultura.
- CXXV. Patroni Beneficiorum non possunt Clericos instituere sine Episcopi, propriique Praelati licentia, atque auctoritate.
- CXXVI. Ecclesiarum Praelati super illis novos Censuum imponere Canonica Sanctione prohibentur justa quidem de causa.
- CXXVII. Altare moto, aut ejus principali lapide confracto ipsum consecrabitur; non vero Ecclesia, cujus sit Altare.
- CXXVIII. Si Ecclesia violetur, reconciliari debet per aquam cum

vino & cinere benedictam, interim Missarum celebratione cessante.

CXXIX. Simplex Sacerdos nec Ecclesiam poterit consecrare, nec ea violata reconciliari, etiam ex Episcopi delegatione.

CXXX. Qui inviti & reluctantes sanctum receperint Baptisma, ejus characteris impressionem non induunt.

CXXXI. Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum, sicuti & Sanctum Chrisma fideliter debent sub Clavibus custodiri.

CXXXII. Mulieribus statim atque partum ediderunt, minimè prohibetur Ecclesiarum ingressus.

CXXXIII. Clerici Procuratorum forensium fungi munere inhibentur; immò & proferre sanguinis sententiam eisdem non permittitur.

CXXXIV. Sponsalia contrahentium consensu & ineuntur, & dissolutionem patiuntur reciprocam; etsi fuissent firmata juramento.

CXXXV. Inutilis omnino est poenae impositio, quae superadditur legitimis Sponsalibus de futuro, ineundo Matrimonio.

CXXXVI. Depositione vel unius Testis adeo de futuro Sponsalia iafringuntur, ut Matrimonii promissi celebratio impediatur.

CXXXVII. Matrimonium, quod gravi inicitur metu in constantem virum cadente; nullum reputa.

CXXXVIII. Nec Uxor, cujus Vir inimicorum expeditionibus captus per longum tempus detineatur ab hostibus, antè poterit celebrare Matrimonium, quàm de conjugii morte fuerit certificata.

CXXXIX. Si bonum pacis, similesque dempseris causas non antè quatuordecim aetatis annos Viri, nec ante duodecim Foeminae conjugali nexu copulantur.

CXL. Proclamata praecedere Matrimonii celebrationem debent, ita ut sine legitimâ, & urgente causâ illorum publicatio minimè dispensetur.

CXLI. Cum duobus Matrimonium celebrans, primae tenebitur adhaerere Uxori, posteriore relictâ.

CXLII. Quae in Matrimonio contra ejus substantiam fixa fuerit conditio, illud vitiat; at impossibilis, seu turpitudine nitens, non adjecta putatur.

CXLIII. Votum Religionis simplex non minus impedit nondum initum Matrimonium, quàm solemne irritat postmodum celebratum.

CXLIV. Nulla habenda sunt Matrimonia celebrata per Viros cum Uxoribus adulterio pollutis, quarum conjuges amborum machinatione, animoque ea celebrandi, occubuere.

CXLV. Ob Leprae infirmitatem nec à mensâ, nec à thoro, minusque à Matrimonii vinculo divertere valent Conjuges.

CXLVI. Si baptizatus & filia baptizantis; aut mater baptizati, & hujus susceptor contrahant Matrimonium impedimento junguntur dirimenti.

CXLVII. Adoptans & Adoptatus Matrimonio nequeunt copulari, adoptione vigente inter eosdem.

CXLVIII. Superveniens affinitas Sponsalia solvet de futuro; minimè vero Matrimonium seu legitimum, seu consummatum.

CXLIX. Matrimonium quod Infideles contrahunt in cognationis gradibus ab Ecclesiâ prohibitis, non dissolvitur Baptismatis receptione.

CL. Consanguineis ad usque gradum septimum prohibitam conspiciamus Matrimonii celebrationem Decretalium jure perpensò.

CLI. Constito de coeundi impotentia, illicò separandi sunt Conjuges à Matrimonio, quo erant copulati; si ipsis non superveniat.

Ini-

CLII. Initum Matrimonium contra Interdictum Ecclesiae solummodo clausula prohibitoria utentes , validitate pollet , Conjugibus subimpositâ poenentiâ : non item si fuerit prohibitum irritantis clausulae virtute.

CLIII. Naturalis filius efficitur legitimus ob verum Matrimonium in Ecclesiae facie celebratum post illius nativitatem.

CLIV. Nec legitimitate intelligetur exutus propter separationem Matrimonii factam Judicio Ecclesiae , si ante illam in lucem fuisset editus.

CLV. Si impedimento perpetuo Matrimonium fuerit celebratum, ab omnibus , ut dissolvatur , poterit accusari.

CLVI. Mulier , quae in viri mortem fuisset machinata , & secuto interitu ad secundas convolare desideret Nuptias ; illo Matrimonio, & alterius ineundi spe remanebit privata.

CLVII. Grave crimen à Conjugibus perpetratum , causa non est ut à Matrimonio separentur ; ni spiritualiter fuerint fornicati.

CLVIII. Nulli conjugum ab alio separari fas est , nisi auctoritas , & judicium accesserit Ecclesiae separationem praecipiens.

CLIX. Ex causâ licitâ soluto Matrimonio dos restituenda est Uxori , dummodo ab eadem praestita non fuerit.

CLX. At Bona Matrimonio durante superlucrata dividenda sunt Conjugem inter utrumque.

CLXI. Adulterii perpetrato ne dum Mulier Dotem , quam attulit , amittet ; sed etiam donationem , quam dicimus propter Nuptias.

CLXII. Donatio inter Conjuges Matrimonio durante confecta , insubsistens est horum alterutro locupletiori facto.

CLXIII. Qui ad secundas Nuptias convolaverint , matrimoniales Benedictiones non accipiunt in facie Ecclesiae.

CLXIV. At infamiae notâ non inuruntur sive vir , sive Uxor, quamquàm ob alius interitum intra Luctus annum , secundum Matrimonium ineant.

CLXV. Illegitimè accusantis petitio non debet reum in judicio fatigare , litiumque ingerere molestias.

CLXVI. Nec accusatus de crimine , pendenti ejusdem judiciali notione , novis decorandus venit Dignitatibus.

CLXVII. Pretium exigi non debet pro Ordinibus , Baptismate, Sacramentisque conferendis ; nec pro Defunctis sepeliendis.

CLXVIII. Qui pretium sumpserint pro Monastici Abitus collatione , & Simoniam committunt , & ab officio patientur suspensionem.

CLXIX. Similiter Pretium recipi non debet pro Ecclesiasticâ jurisdictione concedendâ ex iis , qui eandem sunt executuri.

CLXX. Variis affiguntur poenis , qui Sarracenis & Catholicae Fidei hostibus arma deferunt , aliaque hujusmodi auxilia.

CLXXI. Haeretici , & haereticorum fautores anathematis mucrone feriuntur ; & hoc in statu omnium perditissimo decedentes , Ecclesiasticâ privantur Sepulturâ.

CLXXII. Ordinatus ab Episcopo schismate involuto , exsequi non potest Ordines , quos accepit , Dispensatione semotâ.

CLXXIII. Qui se rebaptizari permittunt , praeter alias poenas, irregularitatis patiuntur absdubio.

CLXXIV. Qui lethaliter peccat ob non adhibitam diligentiam in praecavendo homicidio , & rei licitae , & illicitae operam navasset , irregularis evadit.

Et

CLXXV. Etsi poenitentia concedatur decedenti in Torneamentis, si ad ea pugnandi accesserit animo, ecclesiasticâ tamen, si decedat, privabitur Sepulturâ.

CLXXVI. Clerici sive offerant, sive suscipiant Duellum, deponendi sunt, cum eisque secuto homicidio, Episcopus non valet dispensare.

CLXXVII. Virginum stupratores aut eas Uxores ducere obstringuntur; aut competentes assignare Dotes, quibus in Matrimonio valeant collocari.

CLXXVIII. Ecclesiae violatores ablata restituentes, vel de restituendis caventes in vitâ, vel in morte, ad poenitentiam, & ecclesiasticam admittuntur Sepulturam.

CLXXIX. Raptus crimine purgato, possunt & ejus Auctor, & Virgo, quae raptâ fuerat, in facie Ecclesiae contrahere Matrimonium.

CLXXX. Perfidi furatores hominum, horumque venditores gravissima certè crimina perpetrant; adeo ut ultimum debeant perpeti supplicium.

CLXXXI. Pro furibus in flagranti deprehensis, atque ipso in crimine occisis, nostra non orat Ecclesia.

CLXXXII. Furti nomine poenas luent nedum qui res surripiunt, verum etiam, qui rem furtivam Domino quaerenti, non significat aut designat.

CLXXXIII. Clerici qui manifestas committunt usuras, ab Ecclesiae pelluntur communicatione.

CLXXXIV. Qui rem ob solutionis differendae causam certo cariori pretio vendiderit, quàm absque illâ venditurus esset; usurarium crimen committit.

CLXXXV. Usurarius tamen non dicitur Maritus, qui fructus ex re pignoratitiâ in Dotis securitatem concessâ, in Dotis non computaverit capitale.

CLXXXVI. Tam invisus sunt Catholicae Ecclesiae Usurarii, ut eos ad restituendum compellat, quod mentalis usurae nomine recepere.

CLXXXVII. Clerici Apostolicarum Litterarum falsarii ab Officio, & Beneficio, quae possidebant, depositionem sentient.

CLXXXVIII. Sortilegiis nec res sunt quaerendae deperditae, nec futurorum inquirendae notiones.

CLXXXIX. Si Accusatorem inter & Accusatum ob collusionem criminum cognitio non prosequeretur; Judicis officio inquirendum usque dum debite delicta puniantur.

CXC. Clericis clamosam venationem per Sacros Canones deprehendimus, prohibitam.

CXCI. Maledicus Clericus Officii, & Beneficii patietur canonicam privationem, amissionemque.

CXCII. Si Clericus degradationem, depositionemque despiciens Sacrum celebrare auserit, Excommunicatione donabitur.

CXCIII. At si qui fuerit excommunicatus, celebrat, irregularitatem contrahit ecclesiasticam.

CXCIV. Qui Sacerdotali suffulsi sunt Dignitate, incruentum Missae Sacrificium, & Corpus Domini nostri conficere valent.

CXCV. Unire Episcopatus, non Episcopis, sed Summis Pontificibus concessum est, ecclesiasticâ Disciplina perpensâ.

CXCVI. Quod construitur Aedificium post ejus novi operis notificationem, demoliendum venit.

CXCVII. Privilegium singularibus concessum personis, ad alias non protenditur, quam ad eas, quas exprimit Privilegium.

CXCVIII. Peccati publici perpetrator, publicam perpessus erat poenitentiam juxta antiquorum Canonum Disciplinam.

CXCIX. Nefas esse tuemur Metropolitanæ Suffraganeorum subditos absolvere, nisi interposito Appellationis remedio.

CC. Praelatus nequit subditos excommunicare, nisi competenti monitione præmissa.

Vt. Dr. D. Marianus de Perea,

Vt. D. Josephus Emmanuel Balaguer,

Universitatis Rector.

Cens. Regius.

**Imprimatur,
Retana.**

